

Emlékkönyv Margarita Ivanovna Rudomino születésének 120. évfordulójára

Sirató Ildikó

sirato.ildiko@oszk.hu

MNMKK Országos Széchényi Könyvtár
tudományos kutató

Beérkezett: 2025.06.23.

Elfogadva: 2025.06.23.

Publikálva: 2025.08.15.

В. А. Рудомино (сост.) (2020) *Великий библиотекарь: к 120-летию со дня рождения Маргариты Ивановны Рудомино: в 2 т. Второе издание, исправленное и дополненное. Дом Пашкова, Москов. ISBN 978-5-7510-0798-0*

1. **Дело жизни: друзья и соратники о М. И. Рудомино и ее библиотеке. ISBN 978-5-7510-0795-9**
2. **Книги моей жизни: избранные статьи, воспоминания, письма, интервью, документы М. И. Рудомино. ISBN 978-5-7510-0796-6**

Rudomino, V. A. (2020) *Egynagykönyvtáros – Margarita Ivanovna Rudomino születésének 120. évfordulójára. 1–2. kötet, 2. javított kiadás, Moszkva: Paskov dom. ISBN 978-5-7510-0798-0 (Russian language only)*

1. **kötet: Egy élet munkája. Barátok és munkatársak M. Rudominóról és könyvtáráról. ISBN 978-5-7510-0795-9**
2. **kötet: Életem könyvei. M. Rudomino válogatott cikkei, visszaemlékezései, levelei, interjúi és dokumentumai. ISBN 978-5-7510-0796-6**

Az Orosz Állami Könyvtár és a Külföldi Irodalom – M. I. Rudominóról elnevezett – Összoroszági Állami Könyvtára gondozásában jelent meg ez az impozáns kiadvány, tisztelegve a könyvtáralapító Margarita Rudomino élete és munkássága előtt, születésének 120. évfordulója alkalmából. Az összeállításért az ünnepelt unokája, Vaszilij Rudomino felelt.

Az első kötetben negyvenhat írást olvashatunk negyvenkilenc szerzőtől, amelyek Margarita Rudomino életének, könyvtára történetének egy-egy szakaszát vagy aspektusát elevenítik föl fényképek, dokumentumok szövegközléseinek és másolatainak kíséretében. Az írások között találunk már korábban (1935 és 1981 között) megjelenteket és frissebbeket (1991 után születetteket) is, amint erről a jegyzetek fejezetében (1. kötet 454–462.) tájékozódhatunk.

„A könyvtári munka valójában az életem” – ez a kötet elején szereplő idézet tökéletes összefoglalása annak, amit a jeles szakember a saját szerepéről, feladatáról vallott. Margarita Ivanovna Rudomino szakmai életének legmeghatározóbb eredménye a Külföldi Irodalom Összoroszági Állami Könyvtárának létrehozása volt. Ugyanakkor széles szakterületi és kulturális kapcsolatrendszere kirajzolja a szovjet-orosz könyvtárügy történetét a második világháborút megelőző évektől egészen az 1970-es évekig.

Cite as / Így hivatkozd: Sirató, I. (2025) Emlékkönyv Margarita Ivanovna Rudomino születésének 120. évfordulójára, *Central European Library and Information Science Review (CELISR)*, 2(3), p. 377–378.

Az 1900-ban született és 90 esztendősen elhunyt kiváló könyvtáros életművét, pályáját összefoglaló első kiadvány 1991-ben látott napvilágot. Ezt 2005-ben egy, M. I. Rudomino fia, Adrian Vasziljevics Rudomino által gondozott, terjedelmes és tartalmas emlékkötet követte. A jelen, kétkötetes könyv összefoglalja mind a Margarita Rudomino munkásságából eddig publikált, mind a rá vonatkozó memoárjellegű, történeti vagy elemző tanulmányokat a szovjet-országi könyvtárügy és kulturális élet legjelesebb szerzőitől. Az emlékkiadványban a munkatársak mellett a barátok és a családtagok is megszólalnak. Valamennyien meleg szavakkal írják le Margarita Rudominóhoz kapcsolódó élményeiket, találkozásait. Teljesnek mondható portrét kapunk Margarita Rudominóról. A jeles szakember életéről, személyiségéről, pályafutásáról szóló információkat kiegészítik saját szavai, megjegyzései, amelyek a kötet tanulmányait elválasztandón s egyben összekapcsolandón kaptak helyet a kronológiát is kiadó fejezetek között.

A második kötet huszonhét írása az 1920-as évek vége és 1990 eleje között született. A témák között a családi örökségként kapott és továbbadott könyv- és könyvtárszeretet, a könyvtári működés, az idegennyelvű irodalom könyvtári kezelése, a Külföldi Irodalom Összoroszági Könyvtárának létrehozása és működésének történeti szakaszai, valamint a nemzetközi könyvtárügyi kapcsolatok kérdései szerepelnek.

A Margarita Rudominóra emlékező kétkötetes kiadványt három függelék teszi teljessé. A 2. kötet végén (p. 386–403., p. 404–413.) M. I. Rudomino válogatott publikációinak, majd a róla szóló szakirodalomnak a jegyzéke, valamint életének és pályájának legfontosabb dátumai (p. 414–417.). Az utóbbi életrajzi összefoglalóból kiderül, hogy a könyvtárosi munkával és az idegennyelvű irodalom gyűjtésével magát már 1921-ben eljegyző, majd 1926-ban a Moszkvai Állami Egyetemen diplomát szerző Margarita Rudomino (német- és franciaországi tanulmányútjai nyomán) hogyan dolgozott fáradhatatlanul a külföldi (idegennyelvű) irodalom központi könyvtárának létrehozásán, illetve hogy az önálló intézményi keretek 1948-ban történt föllállítása, a könyvtár tudományos könyvkiadóval bővítése után a könyvtáralapító-igazgatót az IFLA 1964-ben alelnökévé választotta. A könyvben további kitüntetéseiről és elismeréseiről is olvashatunk, valamint arról is, hogy a könyvtáralapító 1990. áprilisi elhunytja után a Szovjetunió Minisztertanácsának határozata alapján már 1990. augusztus 30. óta az ő nevét viseli a Külföldi Irodalom Összoroszági Állami Könyvtára.

A kiváló szovjet-országi könyvtárosnak emléket állító kétkötetes kiadvány nemcsak a könyvtárügynek elkötelezett szakember életét és pályáját, hanem az egyik legjelentősebb orosz országos szakkönyvtár történetét is méltó módon, sokszínűen dokumentálja.

